

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 6. studenoga 2020.
(OR. en)

12525/20

**Međuinstitucijski predmet:
2018/0252(NLE)**

**ATO 60
CADREFIN 351**

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika
Br. dok. Kom.:	10137/18
Predmet:	Prijedlog UREDBE VIJEĆA o uspostavi namjenskog financijskog programa za razgradnju nuklearnih postrojenja i zbrinjavanje radioaktivnog otpada te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1368/2013

Nakon završetka rada u okviru Radne skupine za pitanja atomske energije za delegacije se u Prilogu nalazi pročišćena verzija navedenog prijedloga.

2018/0252 (NLE)

Prijedlog

UREDBE VIJEĆA

o uspostavi namjenskog financijskog programa za razgradnju nuklearnih postrojenja i zbrinjavanje radioaktivnog otpada te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1368/2013

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, a posebno njegov članak 203.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir mišljenje¹ Europskog parlamenta,

budući da:

- (1) U skladu s Rimskom deklaracijom² proračunom EU-a trebalo bi se omogućiti da je Europa sigurna i zaštićena; programi razgradnje nuklearnih postrojenja tome su dosad doprinosili i mogli bi to činiti i dalje. Nakon isključenja nuklearnog postrojenja najvažnije je postupno smanjiti radiološki rizik za radnike, javnost i okoliš u dotičnim državama članicama, ali i u Uniji kao cjelini.

¹

² Deklaracija čelnika 27 država članica i Europskog Vijeća, Europskog parlamenta i Europske komisije (25. ožujka 2017.).
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hr/STATEMENT_17_767

- (2) Namjenski financijski program potrošnje još može donijeti dodatnu vrijednost Unije tako da postane mjerilo na razini Unije za sigurno rješavanje tehnoloških problema u razgradnji nuklearnih postrojenja i širenje znanja. Takvu bi financijsku pomoć trebalo pružati na temelju *ex ante* evaluacije kojom će se utvrditi konkretne potrebe i dokazati dodana vrijednost Unije u cilju potpore razgradnji nuklearnih postrojenja i sigurnog zbrinjavanja radioaktivnog otpada.
- (3) Aktivnosti obuhvaćene ovom Uredbom trebale bi biti u skladu s primjenjivim pravom Unije i nacionalnim pravom. Takva bi financijska pomoć trebala ostati iznimna, ne dovodeći u pitanje načela i ciljeve koji proizlaze iz zakonodavstva o nuklearnoj sigurnosti, ponajprije Direktive Vijeća 2009/71/Euratom³, i zbrinjavanju otpada, ponajprije Direktive 2011/70/Euratom⁴. U skladu s člankom 4. stavkom 1. te člankom 7. stavkom 1. Direktive Vijeća 2011/70/Euratom države članice imaju konačnu odgovornost za sigurno gospodarenje nastalim istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom.
- (4) U skladu s Protokolom o uvjetima i aranžmanima pristupanja Republike Bugarske i Rumunjske Europskoj uniji⁵ Bugarska se obvezala zatvoriti jedinice 1 i 2 nuklearne elektrane Kozloduj do 31. prosinca 2002., a jedinice 3 i 4 do 31. prosinca 2006., te ih zatim razgraditi. Razgradnjom je Bugarskoj uzrokovano znatno financijsko opterećenje koje uključuje izravne, ali i neizravne troškove. U skladu sa svojim obvezama, Bugarska je isključila sve dotične jedinice unutar roka.

³ Direktiva Vijeća 2009/71/Euratom od 25. lipnja 2009. o uspostavi okvira Zajednice za nuklearnu sigurnost nuklearnih postrojenja (SL L 172, 2.7.2009., str. 18.).

⁴ Direktiva Vijeća 2011/70/Euratom od 19. srpnja 2011. o uspostavi okvira Zajednice za odgovorno i sigurno zbrinjavanje istrošenog goriva i radioaktivnog otpada (SL L 199, 2.8.2011., str. 48.).

⁵ SL L 157, 21.6.2005., str. 29.

- (5) U skladu s Protokolom br. 9 o jedinicama 1 i 2 nuklearne elektrane Bohunice V1 u Slovačkoj⁶, priloženom Aktu o pristupanju iz 2003., Slovačka se obvezala zatvoriti jedinicu 1 nuklearne elektrane Bohunice V1 do 31. prosinca 2006., a jedinicu 2 do 31. prosinca 2008., te ih zatim razgraditi. Razgradnjom je Slovačkoj uzrokovano znatno financijsko opterećenje koje uključuje izravne, ali i neizravne troškove. U skladu sa svojim obvezama, Slovačka je isključila sve dotične jedinice unutar roka.
- (6) U skladu s obvezama iz Ugovora o pristupanju i uz pomoć Unije Bugarska i Slovačka znatno su napredovale u razgradnji nuklearnih elektrana Kozloduj i Bohunice V1. Potreban je dodatan rad kako bi se krajnje stanje razgradnje postiglo na siguran način. Prema sadašnjim planovima razgradnje završetak razgradnje planiran je do kraja 2030. za nuklearnu elektranu Kozloduj te do 2025. za nuklearnu elektranu Bohunice V1.
- (7) Zajednički istraživački centar (JRC) Europske komisije osnovan je člankom 8. Ugovora o Euratomu. Primjenom tog članka ugovori o lokacijama sklopljeni su od 1960. do 1962. između Zajednice te Njemačke, Belgije, Italije i Nizozemske. U potonja dva slučaja državna nuklearna postrojenja prenesena su na Zajednicu. Otad je na četiri lokacije postavljena infrastruktura namijenjena za nuklearna istraživanja koju čine nova postrojenja. Neka su od tih postrojenja još u upotrebi, a druga su isključena, pojedina već prije više od 20 godina, i uglavnom su zastarjela.

⁶ SL L 236, 23.9.2003., str. 954.

- (8) Na temelju članka 8. Ugovora o Euratomu i u skladu s člankom 7. Direktive Vijeća 2011/70/Euratom²⁴ JRC bi trebao upravljati povijesnim nuklearnim odgovornostima te razgraditi svoja isključena nuklearna postrojenja u skladu s relevantnim nacionalnim zakonodavstvom. U skladu s tim, Komunikacijom Europskom parlamentu i Vijeću⁷ 1999. pokrenut je program za razgradnju i zbrinjavanje otpada na lokacijama JRC-a, a Komisija otad redovito izvješćuje o njegovu napretku⁸.
- (9) Europska komisija procijenila je da je za ispunjavanje zahtjeva iz članka 5. stavka 1. točke (f) i članka 7. Direktive Vijeća 2011/70/Euratom najbolje primijeniti strategiju u kojoj se aktivnosti razgradnje i zbrinjavanja otpada kombiniraju s pokretanjem rasprava između JRC-a i država članica domaćina u pogledu prijenosa odgovornosti za razgradnju i zbrinjavanje istrošenoga goriva i radioaktivnog otpada u slučaju uzajamnih dogovora između Komisije i država članica domaćina. JRC bi trebao osigurati i održavati odgovarajuće resurse za ispunjavanje obveza u pogledu razgradnje i sigurnosti zbrinjavanja istrošenoga goriva i radioaktivnog otpada.

⁷ O povijesnim odgovornostima za nuklearne aktivnosti koje provodi Zajednički istraživački centar u skladu s Ugovorom o Euratomu – Razgradnja zastarjelih nuklearnih postrojenja i zbrinjavanje otpada, COM(1999) 114 final.

⁸ Komunikacija Komisije Vijeću i Europskom parlamentu – Razgradnja nuklearnih postrojenja i zbrinjavanje otpada – Odgovornosti za nuklearne aktivnosti Zajedničkog istraživačkog centra (JRC) koje se provode u skladu s Ugovorom o Euratomu – SEC(2004) 621 final

Komunikacija Komisije Vijeću i Europskom parlamentu – Razgradnja nuklearnih postrojenja i zbrinjavanje radioaktivnog otpada: upravljanje odgovornošću za nuklearne aktivnosti Zajedničkog istraživačkog centra (JRC) koje se provode u skladu s Ugovorom o Euratomu, COM(2008) 903 final

Komunikacija Komisije Vijeću i Europskom parlamentu – Razgradnja nuklearnih postrojenja i zbrinjavanje radioaktivnog otpada: upravljanje odgovornošću za nuklearne aktivnosti Zajedničkog istraživačkog centra (JRC) koje se provode u skladu s Ugovorom o Euratomu, COM(2013) 734 final.

- (10) Ovom se Uredbom odgovara na potrebe utvrđene za višegodišnji financijski okvir za razdoblje od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2027. i utvrđuje financijska omotnica za programe pomoći za razgradnju jedinica od 1 do 4 nuklearne elektrane Kozloduj u Bugarskoj (program Kozloduj) i jedinica 1 i 2 nuklearne elektrane Bohunice V1 u Slovačkoj (program Bohunice) te za razgradnju i zbrinjavanje istrošenoga goriva i radioaktivnog otpada nuklearnih postrojenja JRC-a Komisije na četirima lokacijama: JRC-Geel u Belgiji, JRC-Karlsruhe u Njemačkoj, JRC-Ispra u Italiji te JRC-Petten u Nizozemskoj (program za razgradnju i zbrinjavanje otpada na lokacijama JRC-a) koja predstavlja primarni referentni iznos u smislu točke 17. Međuinstitucionalnog sporazuma od 2. prosinca 2013. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju⁹, za Europski parlament i Vijeće tijekom godišnjeg proračunskog postupka.
- (11) Uredba (EU, Euratom) br. 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća („Financijska uredba”) primjenjuje se na ovaj Program. Financijskom uredbom utvrđuju se pravila o izvršenju proračuna Unije, među ostalim pravila o bespovratnim sredstvima, nagradama, nabavi, neizravnom upravljanju, financijskim instrumentima, proračunskim jamstvima, financijskoj pomoći i nadoknadi troškova vanjskim stručnjacima.

⁹ Međuinstitucionalni sporazum od 2. prosinca 2013. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju (SL C 373, 20.12.2013., str. 1.).

(12) U skladu s Financijskom uredbom, Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁰, Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2988/95¹¹, Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96¹² i Uredbom Vijeća (EU) 2017/1939¹³ financijski interesi Unije trebaju biti zaštićeni razmjernim mjerama, među ostalim mjerama koje se odnose na sprečavanje, otkrivanje, ispravljanje i ispitivanje nepravilnosti, uključujući prijevare, na povrat izgubljenih, pogrešno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te, ako je to primjereno, na izricanje administrativnih sankcija. Osobito, u skladu s uredbama (EU, Euratom) br. 883/2013 i (Euratom, EZ) br. 2185/96 Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) može provoditi administrativne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, radi utvrđivanja je li došlo do prijevare, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti, koje utječu na financijske interese Unije. Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) ovlašten je, u skladu s Uredbom (EU) 2017/1939, provoditi istrage i kazneni progon kaznenih djela protiv financijskih interesa Unije, kako su predviđena u Direktivi (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁴. U skladu s Financijskom uredbom svaka osoba ili svaki subjekt koji prima sredstva Unije treba u potpunosti surađivati u zaštiti interesa Unije, dodijeliti potrebna prava i potreban pristup Komisiji, OLAF-u, Revizorskom sudu i, u pogledu onih država članica koje sudjeluju u pojačanoj suradnji na temelju Uredbe (EU) 2017/1939, EPPO-u, te osigurati da svaka treća strana koja je uključena u izvršavanje sredstava Unije dodijeli jednakovrijedna prava.

¹⁰ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.).

¹¹ Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL L 312, 23.12.1995., str. 1.).

¹² Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevара i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

¹³ Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO”) (SL L 283, 31.10.2017., str. 1.).

¹⁴ Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevара počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (SL L 198, 28.7.2017., str. 29.).

- (13) Ovom Uredbom ne dovodi se u pitanje ishod bilo kojih budućih postupaka za dobivanje državne potpore koji se mogu poduzeti u skladu s člancima 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).
- (14) Iznos odobrenih sredstava za program, kao i programsko razdoblje te raspodjela sredstava na djelovanja mogu se preispitati na temelju izvješća o evaluaciji na sredini i kraju programskog razdoblja. Dodatna proračunska fleksibilnost može se postići preraspodjelom sredstava među djelovanjima ako i kada je to potrebno, davanjem prednosti aktivnostima kojima se doprinosi rješavanju pitanja sigurnosti povezanih s razgradnjom i zbrinjavanjem radioaktivnog otpada jedinica od 1 do 4 nuklearne elektrane Kozloduj u Bugarskoj te jedinica 1 i 2 nuklearne elektrane Bohunice V1 u Slovačkoj, ne dovodeći u pitanje druga djelovanja koja se provode na temelju ove Uredbe i u skladu s Financijskom uredbom.
- (15) Program bi se trebao odnositi i na stvaranje znanja i razmjenu iskustava, a iskustva u vezi s postupkom razgradnje koja su stečena u okviru ovog Programa trebalo bi podijeliti unutar Unije, uz koordinaciju i sinergiju s drugim relevantnim programima Unije za aktivnosti razgradnje u Litvi; s obzirom na to da takve mjere donose najveću dodanu vrijednost Unije i doprinose sigurnosti radnika i opće javnosti te zaštitu okoliša. Opseg, postupak i gospodarski aspekti suradnje trebali bi biti detaljno opisani u višegodišnjem programu rada te bi mogli podlijegati sporazumima između država članica i/ili Komisije.

- (15.a) JRC bi trebao olakšati koordinirano širenje znanja među različitim dionicima Unije (npr. provedbom analize tržišta, preispitivanja i procjena potreba za znanjem u EU-u, utvrđivanjem mogućih smjerova suradnje, zainteresiranih dionika i područja u kojima bi znanje stečeno provedbom programa donijelo najveću dodanu vrijednost, razvijanjem formata za razmjenu znanja). Širenje stečenog znanja trebao bi financirati JRC. Svaka država članica može pokrenuti razvoj odnosa i razmjena radi širenja znanja.
- (16) Razgradnju nuklearnih postrojenja i zbrinjavanje radioaktivnog otpada koji su obuhvaćeni ovom Uredbom trebalo bi provesti oslanjajući se na najbolje dostupno tehničko stručno znanje, uzimajući u obzir vrstu i tehnološke specifikacije postrojenja koja se razgrađuju, kako bi se osiguralo sigurnost i maksimalnu učinkovitost, što je u skladu s najboljom međunarodnom praksom.
- (17) Bugarska, Slovačka i Komisija trebale bi djelotvorno pratiti i kontrolirati postupak razgradnje kako bi se osiguralo da sredstva dodijeljena u okviru ove Uredbe imaju najveću dodanu vrijednost Unije, no konačnu odgovornost za razgradnju imaju te dvije države članice. Time su obuhvaćeni djelotvorno mjerenje rezultata i primjena korektivnih mjera prema potrebi. U tu svrhu trebalo bi osnovati odbor s funkcijama praćenja i obavješćivanja kojim bi supredsjedali predstavnik Komisije i predstavnik dotične države članice. Isto tako, skupina neovisnih stručnjaka iz država članica koje imenuje Komisija podupire provedbu programa za razgradnju i zbrinjavanje otpada na lokacijama JRC-a.
- (18) Na temelju stavaka 22. i 23. Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. trebalo bi provesti evaluaciju ovog Programa na temelju informacija prikupljenih u skladu sa specifičnim zahtjevima u pogledu praćenja, izbjegavajući pritom administrativno opterećenje, osobito za države članice, i prekomjerne propise. Ti bi zahtjevi prema potrebi trebali uključivati mjerljive pokazatelje kao temelj za evaluaciju učinaka Programa u praksi.

- (19) Djelovanja u okviru programa Kozloduj i Bohunice trebalo bi utvrditi u granicama definiranim planovima razgradnje koje su Bugarska i Slovačka dostavile na temelju Uredbe Vijeća 2013/1368/Euratom. U tim su planovima definirani područje primjene programâ, krajnje stanje razgradnje i završni datum; njima su obuhvaćene aktivnosti razgradnje, njihov raspored, troškovi i potrebni ljudski resursi.
- (20) Djelovanja u okviru programa Kozloduj i Bohunice trebalo bi provoditi uz zajednički financijski doprinos Unije i Bugarske, odnosno Unije i Slovačke, u skladu s praksom sufinanciranja koja je uspostavljena prethodnim programima.
- (21) Uredbu Vijeća (Euratom) br. 1368/2013¹⁵ trebalo bi staviti izvan snage.
- (22) U obzir je uzeto tematsko izvješće br. 22/2016 Revizorskog suda pod naslovom „Programi pomoći EU-a za stavljanje nuklearnih postrojenja u Litvi, Bugarskoj i Slovačkoj izvan pogona: od 2011. godine postignut je određeni napredak, no ključni izazovi tek predstoje”.
- (23) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu članka 3. ove Uredbe, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁶.

¹⁵ Uredba Vijeća (Euratom) br. 1368/2013 od 13. prosinca 2013. o potpori Unije programima pomoći za stavljanje nuklearnih postrojenja izvan pogona u Bugarskoj i Slovačkoj te o stavljanju izvan snage uredbi (Euratom) br. 549/2007 i (Euratom) br. 647/2010 (SL L 346, 20.12.2013., str. 1.).

¹⁶ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

(24) Na ovu se Uredbu primjenjuju horizontalna financijska pravila koja su Europski parlament i Vijeće donijeli na temelju članka 322. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Ta su pravila utvrđena u Financijskoj uredbi i njima se posebice određuje postupak utvrđivanja i izvršavanja proračuna bespovratnim sredstvima, nabavom, nagradama, neizravnim izvršavanjem te predviđaju provjere odgovornosti financijskih izvršitelja. [Pravila donesena na temelju članka 322. Ugovora o funkcioniranju Europske unije odnose se i na zaštitu proračuna Unije u slučaju općih nedostataka u pogledu vladavine prava u državama članicama jer je poštovanje vladavine prava ključan preduvjet za dobro financijsko upravljanje i djelotvorno financiranje sredstvima Unije.]

(25) *(izbrisano)*

(26) Vrste financiranja i načine izvršenja na temelju ove Uredbe trebalo bi odabrati ovisno o tome koliko je njima moguće ostvariti specifične ciljeve djelovanja i rezultate, uzimajući u obzir, ponajprije, troškove kontrola, administrativno opterećenje i očekivani rizik od neusklađenosti. Pritom bi trebalo razmotriti mogućnost upotrebe jednokratnih iznosa, paušalnih stopa i jediničnih troškova, kao i financiranje koje nije povezano s troškovima, kako je navedeno u članku 125. stavku 1. Financijske uredbe,

DONIJELO JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom utvrđuje namjenski financijski program za „razgradnju nuklearnih postrojenja i zbrinjavanje radioaktivnog otpada” (dalje u tekstu: „Program”) za razdoblje od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2027., s naglaskom na potrebe utvrđene s obzirom na trenutačno stanje. Njome se podupire:

- (a) sigurnu razgradnju jedinica od 1 do 4 nuklearne elektrane Kozloduj u Bugarskoj (program Kozloduj) i jedinica 1 i 2 nuklearne elektrane Bohunice V1 u Slovačkoj (program Bohunice), uključujući zbrinjavanje radioaktivnog otpada, u skladu s potrebama utvrđenima u njihovim planovima razgradnje i
- (b) provedbu postupka razgradnje i zbrinjavanje radioaktivnog otpada Komisijinih nuklearnih postrojenja na lokacijama Zajedničkog istraživačkog centra (JRC), odnosno JRC-Geel u Belgiji, JRC-Karlsruhe u Njemačkoj, JRC-Ispra u Italiji i JRC-Petten u Nizozemskoj (program za razgradnju i zbrinjavanje otpada na lokacijama JRC-a).

Njome se određuju ciljevi Programa, proračun za razdoblje 2021.–2027., oblici financiranja sredstvima Unije i pravila za osiguravanje takvog financiranja.

Članak 2.
Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „razgradnja” znači administrativne i tehničke mjere u skladu s nacionalnim pravom koje omogućuju prestanak dijela ili svih regulatornih kontrola za nuklearno postrojenje i kojima se nastoji dugoročno zaštititi javnost i okoliš, a obuhvaćaju i smanjenje razine ostataka radionuklida u materijalima i na lokaciji postrojenja;
2. „plan razgradnje” znači dokument koji sadržava detaljne informacije o predloženoj razgradnji i obuhvaća: vremenski raspored, vrstu i slijed aktivnosti razgradnje, primijenjenu strategiju zbrinjavanja otpada, uključujući odobrenje, predloženo krajnje stanje; skladištenje i odlaganje otpada nastalog tijekom razgradnje; vremenski okvir za razgradnju; procjenu troškova za završetak razgradnje te ciljeve, očekivane rezultate, ključne etape, ciljne datume i odgovarajuće ključne pokazatelje uspješnosti, uključujući, prema potrebi, pokazatelje koji se temelje na ostvarenoj vrijednosti. Plan sastavlja nositelj odobrenja za nuklearno postrojenje i odražava se u višegodišnjim programima rada za Program;
3. „program Bohunice” znači dio Programa koji se odnosi na razgradnju reaktorskih jedinica 1 i 2 nuklearne elektrane Bohunice V1 u regiji Jalovské Bohunice, u Slovačkoj;
4. „program Kozloduj” znači dio Programa koji se odnosi na razgradnju reaktorskih jedinica 1, 2, 3 i 4 nuklearne elektrane Kozloduj u Kozloduju, u Bugarskoj;

5. „program za razgradnju i zbrinjavanje otpada na lokacijama JRC-a” znači dio Programa koji se odnosi na razgradnju nuklearnih postrojenja i zbrinjavanje radioaktivnog otpada Komisijinih nuklearnih postrojenja na lokacijama Zajedničkog istraživačkog centra (JRC), odnosno JRC-Geel u Belgiji, JRC-Karlsruhe u Njemačkoj, JRC-Ispra u Italiji i JRC-Petten u Nizozemskoj.

Članak 3.

Ciljevi Programa

1. Opći je cilj Programa financiranje razgradnje nuklearnih postrojenja i zbrinjavanja radioaktivnog otpada u skladu s utvrđenim potrebama.
2. Na temelju trenutačnih potreba za razdoblje 2021.–2027. Programom se posebno nastoji:
 - (a) pomoći Bugarskoj u provedbi programa razgradnje nuklearne elektrane Kozloduj te Slovačkoj u provedbi programa razgradnje nuklearne elektrane Bohunice, uključujući zbrinjavanje i skladištenje radioaktivnog otpada u skladu s potrebama utvrđenima u njihovim planovima razgradnje, s posebnim naglaskom na upravljanju povezanim pitanjima sigurnosti i
 - (b) poduprijeti JRC-ov program razgradnje i zbrinjavanja radioaktivnog otpada;dok se u okviru Programa stvara znanje u pogledu postupka razgradnje nuklearnih postrojenja te zbrinjavanja radioaktivnog otpada nastalog uslijed aktivnosti razgradnje.
3. Specifični ciljevi ovog Programa su sljedeći:
 - (a) provedba aktivnosti iz odgovarajućih planova razgradnje nuklearnih postrojenja, rastaviti i dekontaminirati reaktore Kozloduj i Bohunice, uključujući povezane sustave, strukture i sastavne dijelove, pomoćne zgrade i sigurno zbrinjavanje radioaktivnog otpada u skladu s potrebama utvrđenima u odgovarajućim planovima razgradnje, pružanje potpore u pogledu ljudskih resursa te prestanak regulatornih kontrola;

- (b) podupiranje plana razgradnje i provedba aktivnosti u skladu s nacionalnim pravom države članice domaćina za rastavljanje i dekontaminaciju nuklearnih postrojenja Komisije na lokacijama Zajedničkog istraživačkog centra (JRC), sigurno zbrinjavanje povezanog radioaktivnog otpada i, prema potrebi, priprema neobveznog prijenosa povezanih nuklearnih odgovornosti s JRC-a na države članice domaćine. Takav prijenos ne nameće se nijednoj državi članici domaćinu te podliježe uzajamnom bilateralnom sporazumu između Komisije i država članica domaćina. U tom uzajamnom bilateralnom sporazumu među ostalim stoji da sve troškove razgradnje nuklearnih postrojenja Komisije na lokacijama Zajedničkog istraživačkog centra (JRC) i skladištenja povezanog radioaktivnog otpada plaća Unija te on mora biti u potpunosti u skladu s Direktivom Vijeća 2011/70/Euratom¹⁷;
- (c) razvoj JRC-ova odnosa i razmjena među dionicima Unije u pogledu razgradnje nuklearnih postrojenja kako bi se osiguralo širenje znanja i iskorištavanje stečenog iskustva u svim relevantnim područjima kao što su istraživanje i inovacije, regulativa, osposobljavanje i razvoj potencijalnih sinergija na razini Unije.

4. Podroban opis specifičnih ciljeva nalazi se u prilogima I., II. i III. Na temelju rezultata evaluacije iz članka 10. Komisija provedbenim aktima može izmijeniti priloge I. i II. u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 12. stavka 2.

¹⁷ Direktiva Vijeća 2011/70/Euratom od 19. srpnja 2011. o uspostavi okvira Zajednice za odgovorno i sigurno gospodarenje istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom (SL L 199, 2.8.2011., str. 48–56.).

Članak 4.
Proračun

1. Financijska omotnica za provedbu Programa za razdoblje od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2027. iznosi 466 000 000 EUR u tekućim cijenama.
2. Raspodjela iznosa iz stavka 1. dijeli se na sljedeće kategorije rashoda:
 - (a) 63 000 000 EUR za djelovanja u okviru programa Kozloduj;
 - (b) 55 000 000 EUR za djelovanja u okviru programa Bohunice;
 - (c) 348 000 000 EUR za djelovanja u okviru programa za razgradnju i zbrinjavanje otpada na lokacijama JRC-a, uključujući djelovanja za postizanje specifičnog cilja utvrđenog u članku 3. stavku 3. točki (c).
3. Proračunska fleksibilnost može se postići preraspodjelom sredstava među djelovanjima Programa, nakon evaluacija iz članka 10. i u skladu s Financijskom uredbom, uz davanje prednosti aktivnostima kojima se doprinosi rješavanju pitanja sigurnosti razgradnje i zbrinjavanja radioaktivnog otpada.
4. Iznosom iz stavka 1. mogu se pokrivati troškovi povezani s aktivnostima iz odgovarajućih planova razgradnje za provedbu Programa, kao što su aktivnosti pripreme, praćenja, kontrole, revizije i evaluacije, uključujući korporativne sustave informacijske tehnologije.
5. Proračunske obveze za djelovanja koja traju dulje od jedne financijske godine mogu se rasporediti tijekom nekoliko godina na godišnje obroke.

Članak 4.a

Širenje znanja

1. Znanje stečeno u postupku provedbe Programa širi se na razini Unije.
2. Djelovanja za provedbu aktivnosti iz stavka 1. financiraju se u okviru programa za razgradnju i zbrinjavanje otpada na lokacijama JRC-a. JRC koordinira strukturiranje znanja i njegovo širenje državama članicama.
3. Postupak širenja znanja obuhvaćen je i definira se programom rada iz članka 8.

Članak 5.

Provedba i oblici financiranja sredstvima Unije

1. Program se provodi u okviru izravnog upravljanja u skladu s Financijskom uredbom ili neizravnog upravljanja s tijelima iz članka 62. stavka 1. točke (c) Financijske uredbe.
2. Programom se može omogućiti financiranje u bilo kojem obliku navedenom u Financijskoj uredbi.

Članak 6.

Prihvatljiva djelovanja

Samo djelovanja kojima se provode ciljevi navedeni u članku 3. i opisani u prilogima I., II. i III. prihvatljiva su za financiranje.

Članak 7.
Stope sufinanciranja

Najviša primjenjiva stopa sufinanciranja sredstvima Unije u razdoblju iz članka 4. ne prelazi 50 % za program Kozloduj ni 50 % za program Bohunice, ne dovodeći u pitanje članak 190. stavak 1. Financijske uredbe. Preostalo sufinanciranje osigurava Bugarska odnosno Slovačka. Aktivnosti potrebne za širenje znanja kako je navedeno u članku 4.a u cijelosti će financirati Unija.

Članak 8.
Programi rada

1. Program Bohunice i program Kozloduj provode se prema višegodišnjim programima rada u skladu s člankom 110. Financijske uredbe.
 - 1.a Višegodišnji program rada donosi se u skladu s postupkom iz članka 12. stavka 2.
2. Program za razgradnju i zbrinjavanje otpada na lokacijama JRC-a provodi se putem višegodišnjih programa rada u skladu s postupkom utvrđenim u članku 4. Odluke Komisije 96/282/Euratom o preostroju Zajedničkog istraživačkog centra.
 - 2.a Višegodišnji programi rada iz stavaka 1. i 2. odražavaju planove razgradnje koji služe kao osnova za praćenje i evaluaciju programa.
3. U višegodišnjim programima rada iz stavaka 1. i 2. utvrđuju se trenutačno stanje, ciljevi, očekivani rezultati, povezani pokazatelji uspješnosti i vremenski plan za upotrebu sredstava te se utvrđuju pojedinosti za širenje znanja.

Članak 9.

Praćenje i izvješćivanje

1. Pokazatelji za izvješćivanje o napretku Programa prema ostvarenju ciljeva iz članka 3. navedeni su u Prilogu IV.
2. Sustavom za izvješćivanje o uspješnosti osigurava se da se podaci za praćenje provedbe programa i rezultati prikupljaju djelotvorno, učinkovito i pravodobno. U tu svrhu za primatelje sredstava Unije i, ako je potrebno, države članice, uvode se obveze izvješćivanja razmjerne ukupnim troškovima i povezanim rizicima programa.
3. Na kraju svake godine Komisija sastavlja izvješće o napretku u provedbi radova tijekom prethodnih godina, uključujući stopu djelovanja koja proizlaze iz poziva za podnošenje natječaja, i izlaže ga Europskom parlamentu i Vijeću.

Članak 10.

Evaluacija

1. Evaluacije se provode pravodobno kako bi se njihovi rezultati uzeli u obzir tijekom postupka odlučivanja.
2. Privremena evaluacija Programa provodi se nakon što bude dostupno dovoljno informacija o njegovoj provedbi, a najkasnije četiri godine nakon početka razdoblja navedenog u članku 1. U privremenoj evaluaciji razmatra se i mogućnost izmjena višegodišnjeg programa rada iz članka 8.
3. Na kraju provedbe Programa, a najkasnije pet godina nakon završetka razdoblja iz članka 1., Komisija provodi završnu evaluaciju Programa.
4. Komisija dostavlja zaključke evaluacija i svoje primjedbe Europskom parlamentu i Vijeću.

Članak 11.

Revizije

Revizije uporabe doprinosa Unije i nacionalnog doprinosa koje provode osobe ili subjekti, među ostalim i oni koje institucije ili tijela Unije nisu ovlastili, osnova su za opće jamstvo u skladu s člankom 127. Financijske uredbe.

Članak 12.

Odbor

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Kod upućivanja na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Kada se mišljenje odbora treba dobiti pisanim postupkom, navedeni postupak završava bez rezultata kada u roku za davanje mišljenja to odluči predsjednik odbora ili to zahtijeva obična većina članova odbora.

Članak 13.

Informiranje, priopćavanje i promidžba

1. Primatelji sredstava Unije priznaju podrijetlo i osiguravaju vidljivost tih sredstava, posebice pri promicanju djelovanja i njihovih rezultata, pružanjem koherentnih, djelotvornih i razmjernih ciljanih informacija različitoj publici, među ostalim medijima i javnosti.
2. Komisija provodi informacijska i komunikacijska djelovanja koja se odnose na Program, njegova djelovanja i rezultate. Financijska sredstva dodijeljena Programu također doprinose institucijskom priopćavanju političkih prioriteta Unije, ako se ti prioriteti odnose na ciljeve iz članka 3.

Članak 14.
Stavljanje izvan snage

Uredba (Euratom) br. 1368/2013 stavlja se izvan snage.

Članak 15.
Prijelazne odredbe

1. Ova Uredba ne utječe na nastavak ili izmjenu djelovanja započelih na temelju Uredbe (Euratom) br. 1368/2013, koja se nastavlja primjenjivati na ta djelovanja do njihova zaključenja.
2. Iz financijske omotnice za Program mogu se također pokriti troškovi tehničke i administrativne pomoći koji su potrebni radi osiguravanja prijelaza između programa Kozloduj i programa Bohunice te mjera donesenih na temelju Uredbe (Euratom) br. 1368/2013.
3. Ako je to potrebno, odobrena sredstva mogu se unijeti u proračun nakon 2027. radi pokrivanja troškova predviđenih u članku 4. stavku 3. ove Uredbe kako bi se omogućilo upravljanje djelovanjima koja nisu dovršena do 31. prosinca 2027.

Članak 16.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2021.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik

1. Glavni je opći cilj programa Kozloduj pružanje pomoći Bugarskoj u upravljanju pitanjima sigurnosti pri razgradnji jedinica od 1 do 4 nuklearne elektrane Kozloduj. Programom treba pristupiti rješavanju sljedećih bitnih pitanja sigurnosti:
 - (a) rastavljanja i dekontaminacije zgrada i sastavnih dijelova reaktorâ u skladu s planovima razgradnje; napredak se mora mjeriti količinom i vrstom uklonjenih materijala te ostvarenom vrijednošću;
 - (b) sigurnog upravljanja razgradnjom i zbrinjavanjem radioaktivnog otpada u skladu s potrebama utvrđenima u odgovarajućem planu razgradnje, sigurnog upravljanja aktiviranim materijalima i materijalima za rastavljanje, uključujući njihovu dekontaminaciju do privremenog skladištenja ili odlaganja (ovisno o kategoriji otpada), prema potrebi do dovršenja infrastrukture za zbrinjavanje otpada i materijala. Taj se cilj mora ostvariti u skladu s planom razgradnje i potrebnim zbrinjavanjem radioaktivnog otpada; napredak se mora mjeriti količinom i vrstom materijala koji više nije pod regulatornom kontrolom i sigurno uskladištenog ili odloženog otpada te ostvarenom vrijednošću;
 - (c) nastavka ublažavanja radioloških opasnosti; taj se cilj mora mjeriti u okviru sigurnosne procjene aktivnosti i postrojenja, pri čemu se utvrđuju načini na koje bi moglo doći do izloženosti i procjenjuju vjerojatnosti i opseg mogućih izloženosti. Prestanak regulatorne kontrole nad postrojenjima do odgovarajućih dopuštenih razina u skladu s propisima u programu Kozloduj planiran je do 2030.
2. Glavni opći cilj programa dopunjen je ciljem povećanja dodane vrijednosti programa za EU doprinošenjem širenju (njime stečenog) znanja o postupku razgradnje u sve države članice EU-a. U razdoblju financiranja koje počinje 2021. programom se mora ostvariti sljedeće:

- (a) uspostaviti veze i razmjene među dionicima iz EU-a (npr. državama članicama, tijelima nadležnima za sigurnost, komunalnim poduzećima i operaterima razgradnje);
- (b) dokumentirati izričito znanje i učiniti ga dostupnim putem višestranih razmjena znanja o pitanjima upravljanja razgradnjom i zbrinjavanjem otpada, najboljim praksama u upravljanju i tehnološkim izazovima te postupcima razgradnje na operativnoj i organizacijskoj razini kako bi se razvile potencijalne sinergije na razini EU-a.

Te se aktivnosti mogu financirati sredstvima Unije u visini od 100 %.

Napredak će se mjeriti brojem izrađenih proizvoda znanja.

3. Odlaganje istrošenoga goriva i radioaktivnog otpada u dubokom geološkom odlagalištu i njegova priprema isključeni su iz financijske omotnice kako je definirana u članku 4. stavku 1. ove Uredbe.

1. Glavni je opći cilj programa Bohunice pružanje pomoći Slovačkoj u upravljanju pitanjima sigurnosti pri razgradnji jedinica 1 i 2 nuklearne elektrane Bohunice V1. Programom treba pristupiti rješavanju sljedećih bitnih sigurnosnih pitanja:
 - (a) rastavljanja i dekontaminacije zgrada i sastavnih dijelova reaktorâ u skladu s planovima razgradnje; napredak se mora mjeriti količinom i vrstom uklonjenih materijala te ostvarenom vrijednošću;
 - (b) sigurnog upravljanja razgradnjom i zbrinjavanjem radioaktivnog otpada u skladu s potrebama utvrđenim u odgovarajućem planu razgradnje, aktiviranih materijala i materijala za rastavljanje, uključujući njihovu dekontaminaciju do privremenog skladištenja ili odlaganja (ovisno o kategoriji otpada), uključujući, prema potrebi, dovršenje infrastrukture za zbrinjavanje otpada i materijala. Taj se cilj mora ostvariti u skladu s planom razgradnje i potrebnim zbrinjavanjem radioaktivnog otpada; napredak se mora mjeriti količinom i vrstom materijala koji više nije pod regulatornom kontrolom i sigurno uskladištenog ili odloženog otpada te ostvarenom vrijednošću;
 - (c) nastavka ublažavanja radioloških opasnosti; taj se cilj mora mjeriti u okviru sigurnosne procjene aktivnosti i postrojenja, pri čemu se utvrđuju načini na koje bi moglo doći do izloženosti i procjenjuju vjerojatnosti i opseg mogućih izloženosti. Prestanak regulatorne kontrole nad postrojenjima do odgovarajućih dopuštenih razina u skladu s propisima u programu Bohunice planiran je do 2025.
2. Glavni opći cilj programâ dopunjen je ciljem povećanja dodane vrijednosti programa za EU doprinošenjem širenju (njime stečenog) znanja o postupku razgradnje u sve države članice EU-a. U razdoblju financiranja koje počinje 2021. programom se mora ostvariti sljedeće:
 - (a) uspostaviti veze i razmjene među dionicima iz EU-a (npr. državama članicama, tijelima nadležnima za sigurnost, komunalnim poduzećima i operaterima razgradnje);

- (b) dokumentirati izričito znanje i učiniti ga dostupnim putem višestranih razmjena znanja o pitanjima upravljanja razgradnjom i zbrinjavanjem otpada, najboljim praksama u upravljanju i tehnološkim izazovima te postupcima razgradnje na operativnoj i organizacijskoj razini kako bi se razvile potencijalne sinergije na razini EU-a.

Te se aktivnosti mogu financirati sredstvima Unije u visini od 100 %.

Napredak će se mjeriti brojem izrađenih proizvoda znanja.

3. Odlaganje istrošenoga goriva i radioaktivnog otpada u dubokom geološkom odlagalištu i njegova priprema isključeni su iz financijske omotnice iz članka 4. stavka 1. ove Uredbe.

1. Glavni je opći cilj programa RZO JRC-a razgradnja postrojenja Komisijina JRC-a na četirima lokacijama – JRC-Geel u Belgiji, JRC-Karlsruhe u Njemačkoj, JRC-Ispra u Italiji i JRC-Petten u Nizozemskoj – te sigurno zbrinjavanje istrošenoga goriva, nuklearnog materijala i radioaktivnog otpada. Glavni opći cilj programâ dopunjen je ciljem povećanja dodane vrijednosti programa za EU doprinošenjem širenju (njime stečenog) znanja o postupku razgradnje u sve države članice EU-a. Aktivnostima koje se financiraju u okviru ovog programa u razdoblju 2021.–2027. mora se učiniti sljedeće:

1.1. za sve lokacije:

- (a) sigurno zbrinuti radioaktivni otpad, nuklearni materijal i istrošeno gorivo;
- (b) istražiti i razviti mogućnosti za prijenos odgovornosti za razgradnju i zbrinjavanje otpada na državu članicu domaćina na temelju uzajamnog bilateralnog sporazuma sklopljenog s Komisijom;
- (c) uspostaviti veze i razmjene među dionicima iz EU-a (npr. državama članicama, tijelima nadležnima za sigurnost, komunalnim poduzećima i operaterima razgradnje);
- (d) dokumentirati izričito znanje i učiniti ga dostupnim putem višestranih razmjena znanja o pitanjima upravljanja razgradnjom i zbrinjavanjem otpada, najboljim praksama u upravljanju te tehnološkim izazovima i postupcima razgradnje na operativnoj i organizacijskoj razini s ciljem razvijanja potencijalnih sinergija na razini EU-a.

1.2. Na lokaciji JRC-Ispira (ovisno o dobivanju relevantnih odobrenja od talijanskih tijela nadležnih za sigurnost) u skladu s nacionalnim pravom:

- (a) prenijeti, obraditi i sigurno uskladištiti otpad iz prošlosti;
- (b) prenijeti, obraditi i sigurno uskladištiti nuklearni materijal i istrošeno gorivo;
- (c) razgraditi isključena postrojenja.

Na lokaciji JRC-Karlsruhe (ovisno o dobivanju relevantnih odobrenja od njemačkih tijela nadležnih za sigurnost) u skladu s nacionalnim pravom:

- (d) razgraditi zastarjelu opremu;
- (e) smanjiti količinu radioaktivnog otpada, nuklearnog materijala i istrošenoga goriva;
- (f) razgraditi isključena postrojenja i uskladištiti povezani radioaktivni otpad;
- (g) pripremne faze razgradnje dijelova zgrada.

1.3. Na lokaciji JRC-Petten (ovisno o dobivanju relevantnih odobrenja od nizozemskih tijela nadležnih za sigurnost) u skladu s nacionalnim pravom:

- (a) smanjiti količinu radioaktivnog otpada, nuklearnog materijala i istrošenoga goriva;
- (a.1) prenijeti, obraditi i sigurno zbrinuti radioaktivni otpad iz prošlosti;
- (b) pripremne faze razgradnje reaktora visokog fluksa;
- (b.1) razgraditi postrojenja reaktora visokog fluksa i sigurno zbrinuti povezani radioaktivni otpad.

1.4. Na lokaciji JRC-Geel (ovisno o dobivanju relevantnih odobrenja od belgijskih tijela nadležnih za sigurnost) u skladu s nacionalnim pravom:

- (a) razgraditi zastarjelu opremu;
- (b) smanjiti količinu radioaktivnog otpada i nuklearnog materijala;
- (c) pripreme faze razgradnje dijelova zgrada.

Napredak se mora mjeriti količinom i vrstom sigurno uskladištenog ili odloženog otpada, količinom i vrstom sigurno uskladištenog ili odloženog nuklearnog materijala i istrošenoga goriva te količinom i vrstom uklonjenog materijala. Napredak programa općenito se mora mjeriti prema očekivanim rezultatima, ključnim etapama, ciljnim datumima i odgovarajućim ključnim pokazateljima uspješnosti, uključujući pokazatelje koji se temelje na ostvarenoj vrijednosti.

2. Glavni opći cilj programa dopunjen je ciljem povećanja dodane vrijednosti programa za EU doprinosjenjem širenju (njime stečenog) znanja o postupku razgradnje u sve države članice EU-a. U razdoblju financiranja koje počinje 2021. programom se mora ostvariti sljedeće:

- 2.1. uspostaviti veze i razmjene među dionicima iz EU-a (npr. državama članicama, tijelima nadležnima za sigurnost, komunalnim poduzećima i operaterima razgradnje);
- 2.2. dokumentirati izričito znanje i učiniti ga dostupnim putem višestranih razmjena znanja o pitanjima upravljanja razgradnjom i zbrinjavanjem otpada, najboljim praksama u upravljanju i tehnološkim izazovima te postupcima razgradnje na operativnoj i organizacijskoj razini kako bi se razvile potencijalne sinergije na razini EU-a.

Napredak će se mjeriti brojem izrađenih proizvoda znanja i njihovim utjecajem.

3. Odlaganje istrošenoga goriva i radioaktivnog otpada u dubokom geološkom odlagalištu obuhvaćeno je programom kako se zahtijeva relevantnom Direktivom Vijeća 2011/70/Euratom.

Pokazatelji

1. Zbrinjavanje radioaktivnog otpada:
 - (a) količina i vrsta sigurno uskladištenog ili odloženog otpada s godišnjim ciljevima po vrsti, uz ispunjavanje ključnih etapa Programa.

2. Rastavljanje i dekontaminacija:
 - (a) količina i vrsta uklonjenih materijala s godišnjim ciljevima po vrsti, uz ispunjavanje ključnih etapa Programa.